І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV Ч. 134 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 16-го ЛИПНЯ 1957. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 16 1957. No. 134. VOL. LXIV.

ЧАСТИНА ЗАКОНОПРОЄКТІВ БУДЕ ВІДЛОЖЕНА ДО ЧЕРГОВОЇ СЕСІЇ КОНҐРЕСУ

Вашинґтон. — Сенат зайнятий дискусією про законопроєкт про охорону громадянських прав, а Палата Репрезентантів готова відкласти деякі важливі законопроєкти до найближчої сесії Конґресу, яка почнеться аж в січні найближчого року. Але обструкція в Сенаті є тільки позірною причиною відкладення деяких головних законопроєктів, бо ті законопроєкти і без того не мали вигляду на ухвалення ще на цій сесії Конґресу. Тільки надзвичайні зусилля уряду могли б були спричинити, щоб деякі законопроєкти могли бути вирішені ще на цій сесії. Але тепер це зовсім не є можливе, бо Сенат довший час зайнятий законопроєктом про громадянські права, і тому зовсім не має виглядів, щоб ще в цьому році 85 Конґрес міг ухвалити такі важливі законопроєкти, як урядова допомога на будову шкільних будинків, збільшення поштових оплат, приналежність ЗДА до Організації Торговельної Співпраці, поширення мінімальної платні на дальші категорії робітників, допомога федерального уряду для економічно відсталих районів в ЗДА, законопроєкт про надання права стейту для Гаваїв і Аляски та про те, хто мав би визначати нездібність президента виконувати свої функції. В Палаті думають про те, щоб законопроєкт про федеральну допомогу на будову шкільних будинків дістався на наради повної палати, але немає виглядів, щоб той законопроєкт був там ухвалений. Сенат взагалі не думає на цій сесії нараджуватися над цією справою. Те саме є і з законопроєктом про збільшення поштових оплат, який застряг в Комісії Правил, і про який Сенат ще не починав навіть нараджуватися. Законопроєкт про надання права стейтів Алясці і Гаваям находиться в Комісії Правил Палати Репрезентантів, але немає виглядів, щоб над ним почав ще цього року працювати Сенат. Подібний стан є з іншими законопроєктами, які досі не є вирішені не так внаслідок партійних розходжень, як більше внаслідок районович, економічних і ідеологічних причин. Відкладення цих законопроєктів до найближчої сесії Конґресу дасть майбутнім кандидатам багато виборчих проблем під час виборчої кампанії, яка відбудеться в найближчому році. Республіканці сподіваються, що справа законопроєкту про громадянські права дасть їм в руки сильний атут під час виборчої кампанії, без огляду на те, чи той законопроєкт буде ухвалений цього року, чи ні. Але демократичний внесок про компроміс в цій справі готовий зменшити вартість цієї проблеми для республіканців, якщо дійсно вдасться знайти і ухвалити компромісовий законопроєкт в цій дразливій для демократів справі.

Президент підписав закон про будівельну програму

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер 12-го липня підписав закон про будівельну програму. Але він одночасно склав заяву, в якій критикував той закон, між іншим і за те, що згідно з прийнятим і підписаним законом треба буде більш як подвоїти федеральні видатки на будівельну програму. Уряд домагався на цю ціль 975,000,000 долярів, а Конґрес ухвалив 1,990,000,000 долярів. Та Президент підкреслив, що уряд не мусить стільки видати. Президент ще раз просив Конґрес, щоб дозволив брати відсотки від позичок ветеранам на будову домів в висоті 5 відсотків, а не 4.5, як це є досі. Новий закон значно зменшує готівку, яку треба платити при купні нових домів.

16-го липня має відбутися перше голосування в справі охорони громадянських прав

Вашинґтон. — 16-го липня має відбудися перше голосування в справі законопроєкту про охорону громадських прав, і обидві групи, прихильники і противники цього законопроєкту, виявляють свої непохитні становища обороняти свої думки в цій боротьбі, чи той законопроєкт має бути ухвалений в урядовому проєкті, чи відкинений, як цього домагається група, складена з 20-ох південних сенаторів. У вівторок, 16-го липня, має відбутися голосування, чи той законопроєкт має бути предметом нарад Сенату, бо його ще не надіслала сенатська комісія, голова якої є противником того законопроєкту. Внесок на голосування поставив сенатор Вільям Ф. Новленд, і він сподівається, що його внесок перейде поважною більшістю, бо за ним стоять не тільки республіканці, але й поважна скількість демократичних сенаторів. Але демократичний сенатор із Міссіссіппі Джеймс О. Істленд заявив, що „немає ані однієї частини в тому законопроєкті, за якою він міг би голосувати". ТТа все ж таки під час однотижневих нарад над цим законопроєктом в Сенаті виявилося, що можливий є деякий компроміс в цій справі, і тоді обструкція в Сенаті не буде така гостра, і можна буде його ухвалити ще на цій сесії Конґресу.

В АМЕРИЦІ

● **Вже чотири великі департаментові крамниці** „А & P" та „Богак" — „Гренд Юніон", „Сейфвей" — зменшили ціну на каву на 4 центи від фунта. Зменшення цін настало внаслідок доброго врожаю кави в Бразилії.

● **32-річний Чарлз Сеш** їхав у Маямі автом на поліцію, щоб заплатити кару за надмірно швидку їзду. По дорозі за це саме нарушення правил їзди його затримав полісмен. За перший раз він заплатив 25 долярів, а скільки заплатить за другий раз, — ще невідомо.

● **В Індіянополісі**, Індіяна, вже довший час стоїть на вулиці авто фірми Форд „Т" з 1925 року. року з наліпкою „на продаж". Ніхто не квапиться його купувати.

● **Нюйоркська поліція** ствердила, що число злочинів на міській підземці, зменшилося, відколи виходки на стаціях позамикано і до них можна ввійти тільки вкинувши „нікля".

● **Арленд Ламбрехт** із Вест Аллісу, Висконсин, їде з своєю 10-річною донькою, хворою на артретизм, до католицької чудотворної місцевости в Франції, Люрду, хоч вона сама і її дитина є лютеранського віроісповідання. Мати вірить в чудо. Її сусіди зібрали на цю подорож 1,081 доляр. Лютеранський пастор заявив, що, на його думку, церква в Люрді не має більшої лікувальної сили як інші церкви. Але він не відмовляє своєї парохіянки від прощі, щоб вона не нарікала на нього, якби дитина померла, не бувши в Люрді.

ПІДГОТОВА ДО „ОПЕРАЦІЇ ПІДГЛЯДАННЯ МІСЯЦЯ"

Полковник Овен Ф. Кларк, уповноважений старшина авіяції, та д-р Арманд Спіц, координатор обсерваційної частини програми штучного сателіта землі, обговорюють у Вашинґтоні пляновану „операцію обсервації місяця". Перед ними стоїть малий інструмент, що його вживатиметься до слідкування за штучним сателітом землі, експеримент, який матиме велике наукове і стратегічне значення.

ЗДА ведуть перед у продукції далекопростірних ракет

Вашинґтон. — З достовірних джерел повідомляють, що ЗДА ведуть перед в продукції далекопростірних і середнєпростірних керованих ракет, хоч недавно була урядова відомість, що в СССР відбулася успішна проба з випродукованою керованою ракетою на віддаль 1,200 миль. Теперішні вістки про совєтські ракети основані на найновіших і певніших даних і вони говорять про те, що в СССР найбільше уваги віддають продукції ракет із засягом від 200 до 600 миль. Згідно з цими найновішими вістками СССР мусить випробовувати далекопростірні ракети, бо досі ще їх немає. Совєтські спеціялісти навчилися продукувати керовані ракети від німецьких науковців, яких взяли до неволі після другої світової війни. СССР матиме готовий прототип керованої ракети на віддаль понад 1,000 миль аж коло 1961-го року.

Нова оцінка наслідків водневої зброї

Вашинґтон. — Уряд видав новий підручник під заголовком „Наслідки нуклеарної зброї", в якому подрібно говориться про те, які знищення робили б окремі водневі бомби, від малої фронтотової бомби, починаючи і кінчаючи на великій водневій бомбі, яка має силу 20,000,0000 тонн вибухового матеріялу ТНТ (20 меґатонів). Ця книжка має 579 стрічок і вже приносить зміни, в порівнянні з інформаціями з 1950 року, коли ще не було водневої бомби, і коли за найбільшу бомбу вважали 20,000 тонну зброю (20 кілотонів). До цієї книжки написали передмови голова комісії атомової енерґії адмірал Луїс Л. Стравс, секретар оборони Чарлз Е. Вилсон і колишній адміністратор Цивільної Оборони Вел Пітерсон. В цій книжці пишеться про такі знищення від 20 меґатонової бомби: 1. Особи у віддалі 30 миль від центру скиненої бомби можуть мати попечення шкіри другого ступня. 2 Цегляні і дерев'яні доми до віддалі 11-ох миль від експльозії будуть знищені. 3. Особи у віддалі 2.5 милі від експльозії наражені будуть на смертельну радіяцію в першій мінуті після вибуху. Небезпечна радіяція сягатиме на кілька сот миль навкруги. 4. Якщо б ця бомба вибухла 50 стіп під землею, то в повітря вилетіло б 200,000,000 тонн землі або каміння.

ПОНАД 3,000 ОСІБ ВЗЯЛО УЧАСТЬ У ПАТРІОТИЧНІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ НА ОСЕЛІ СУМА

Еленвіл, Н. Й. — Не зважаючи на непевну погоду, понад три тисячі осіб взяло участь у патріотичній маніфестації, яку влаштували Організація Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ) Спілка Української Молоді Америки (СУМА) та споріднені організації минулої суботи й неділі, 13 і 14-го липня, на оселі СУМА біля Еленвіл, у недалекому сусідстві від Союзівки, вакаційної оселі УНС у Кетскильських горах. Для маніфестації вибрано три нагоди: 300-річчя смерти гетьмана Богдана Хмельницького, 40-річчя відновлення Української Армії та 15-річчя Української Повстанської Армії. У програмі маніфестації в суботу була дефіляда представників вояцтва та відділів СУМА, яку приймав від президії ген. П. Шандрук, а дальше мистецька рецитація, що складалась з програмової частини універсалу гетьмана Хмельницького, та програмових засад організації Української Армії і УПА. Рецитацію виконав артист Євген Курило. Хвилюючою частиною програми того дня було запалення ватри в приявності ген. Шандрука: представники 20 Відділів СУМА запалювали смолоскипи і кожний Відділ репрезентував одну з областей України та виснював, чому і для чого він запалює смолоскип. Після того проф. Іван Вовчук, дякуючи команді СУМА за виступи, закликав запалити ватру — символ завтрішньої визвольної української революції. Маніфестацію в неділю попереджено сепаратними богослуженнями в обидвох обрядах, після чого, о год. 11:30 відбулась маніфестація, почавшись вимаршом Відділів ООЧСУ і СУМА на маніфестаційну площу, та піднесенням прапорів. Під час маніфестації промовляли ген. П. Шандрук та проф. Ів. Вовчук. Маніфестацією проводили д-р Чировський, мґр. Боровик та проф. Кононів. Представники різних організацій складали привіти й опісля відбулась мистецька частина з участю пп. Валентини Калин, Іванни Кононів, Євгена Курила, чоловічих хорів Відділів ООЧСУ з Байону і Картерету під диригентурою п. Миколи Кормелюка, оркестри „Сурма" з Джерзі Сіти під управою п. В. Губіцького та музично-вокального ансамблю Осередку СУМА з Ню Йорку під управою п. В. Ковалика.

АЛЬЖИРСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ ЗІРВАЛИ В ПОВІТРЯ ЕЛЕКТРІВНЮ

Альжир. — В сам „День Бастилії", 14 липня 1957, що є традиційним щорічним національним святом французів, альжирські націоналісти висадили в повітря міську електрівню в місті Ляґуат за 200 миль на південь від Альжиру. Вибух спричинено підпалом поміщених у тому будинку бочок з ґазоліною. Згинуло при цьому 8 осіб, між ними ніби два спричинники замаху та французький вояк, що стояв на варті. Іншими п'ятьма жертвами були місцеві мусульманські робітники електрівні. Один із поранених буцімто належав до виконавців замаху. Містечко Ляґуат, що нараховує 16.000 мешканців, як теж велика сагарська оаза Ґардая, яка діставала струм із знищеної електрівні, залишились без світла. Тим часом у Парижі і в столиці Алжиру місті Альжирі відбулись військові паради. Паризьку дефіляду 15.000 вояків, у тому числі 4.000 альжирського війська, приймав президент Республіки Рене Коті, а в Альжирі — міністер для справ Альжиру, Роберт Лякост. Серед 10.000 війська, дефілюючого в Альжирі, були й 3.000 альжирських вояків. Коли в Парижі 100.000 осіб приглядалось дефілюючим військам і живо оплескували їх, то в Альжирі свято Бастилії стояло під знаком 32-місячної війни в тому краю. „День Бастилії" Франція святкує у честь здобуття тієї колишньої фортеці-в'язниці демонстрантами в дні 14 липня 1789 року, чим започатковано тоді велику Французьку революцію.

ЗДА і Пакістан стверджують свою тісну приязнь

Вашинґтон. — Взаємини між З'єдиненими Державами та Пакістаном „основані на взаємній пошані й довірі між рівними суверенними державами, рішеними боронити своєї самостійности у тісній співпраці в користь миру і поступу" — так кажеться у спільному комунікаті, що його проголошено останньої суботи 13 липня ц. р. у висліді триденних офіційних нарад і конференцій, переведених у Вашинґтоні між през. Айзенгавером та прем'єром Пакістану, Гуссейном Шураварді. Пакістанський прем'єр перевів наради також із державним секретарем Доллесом, секретарем оборони Чарлзом Вилсоном й іншими високими американськими урядовцями. В отому офіційному комунікаті стверджується спільне вороже становище супроти комунізму, як дальшої загрози для вільного світу. Обидві сторони підкреслили своє позитивне становище у ґідношенні до Південно-азійського оборонного пакту (СЕАТО)) та Багдадського пакту. ЗДА й Пакістан ствердили теж у тому комунікаті однозгідність своєї оцінки ситуації на Середньому Сході, яка стала загрозлива внаслідку комуністичної інфільтрації. У другій частині того комунікату говориться про господарські труднощі Пакістану та його заходи перед ЗДА, щоб отримати більшу кількість харчів із американських харчових резерв. Комунікат стверджує прихильне становище ЗДА до тієї пакістанської просьби та зрозуміння Америки для господарських труднощів союзницького Пакістану.

Папа наatаврував матеріялізм

Рим. — Папа Пій XII звернувся з закликом до всіх католиків у світі, без уваги на раси і нації, щоб вони боролися проти „страшних небезпек від матеріялізму". Промовляючи французькою мовою до численної групи французьких високих духовників Папа підкреслив потребу „колективних заходів задля обновлення християнської суспільности". „Ніяка реформа не може бути корисна, ніякий договір тривкий, поки не прийде зміна і очищення в наших серцях" — казав Святіший Отець. Він натаврував матеріялізм, як не тільки філософічну систему, застосовувану в державному правлінні в комуністичних країнах, але і як індивідуальний світогляд та спосіб життя окремих людей. Такий матеріялізм проявляється — казав Папа — в „любові гроша" та в „культі тіла" і наземних вигід та розкошей. У такому матеріялізмі криється джерело занепаду моралі та загирювання насправжніх тривких вартостей людського духа. Промова Папи, яка дістала офіційну назву „Енциклики Паломництва", була виголошена з нагоди формального проголошення ювілейного року славетної місцевости Люрд у Франції. 11 лютого найближчого року мине якраз 100 років від часу, коли 14-річній Бернадетті Субіру, яка згодом стала канонізована об'явилася вперше Пречиста Діва. Джерело, над яким сталась ця подія, набрало світової слави своєю чудодійною силою і від ста років з'їздяться туди хворі паломники, шукаючи порятунку. Вже тепер передбачають, що одною з найбільших прогулянок-паломництв в наступному році до Люрду буде паломництво американських католиків під проводом кардинала Спелмана. Замовлено вже чотири великі пасажирські кораблі для американських паломників які з Люрду поїдуть до Риму.

20-річний студент проголошений головою мусульманської секти Ісмаїлі

Женева. — У віллі померлого в минулому тижні старенького Аґа Хана III, одної з найбагатших осіб у світі і голови магомеданської секти Ісмаїлі, що нараховує у світі круглo 20 мільйонів людей, на передмісті Женеви у Швайцарії, відбулось в минулу суботу офіційне проголошення його наступника, нового голови названої релігійної секти. Став ним за волею померлого Аґа Хана, його внук 20-річний князь Карім, студент Гарвардського університету в ЗДА. Старий Аґа Хан поминув у своєму заповіті свого сина, батька князя Каріма, Алі Хана, заявивши у своєму заповіті, що він вибрав на свого заступника свого внука, щоб той вніс в життя своїх вірних „нові ідеї". Відповідну частину заповіту прочитала приявним вдова по померлому Хані, Беґум. Приявними були коло 50 лідерів названої секти з Індії, Кенії, Пакістану, Сінґапуру, Маляїв і Мадаґаскару. В Сирії відбулась демонстрація учасників названої секти, які маніфестували свою вірність Алі Ханові, синові померлого багатиря. Однак, за твердженням західніх коментаторів, всі члени тієї секти по всій імовірності підпорядкуються волі померлого свого лідера та признають своїм новим лідером 20-річного князя, який прийняв титул Аґа Хан IУ. Його батька ані стрийка, які живуть теж у Женеві, не було на згаданому офіційному проголошенні. Одною з частин багатства Аґа Хана були його стайні перегонових коней, разом на багато-мільйонову вартість. Як померлий Аґа Хан розпорядився своїм безмірним майном — часописи не пишуть. Тіло померлого 79-річного Аґа Хана завезли літаком до Єгипту для похоронення його в центрі ісмаїльського мусулманського руху.

ЖУКОВ ВИПРАВДУЄ ЗБРОЄННЯ СССР — „ПРИГОТУВАННЯМИ ДО ВІЙНИ" ЗАХОДУ

Ленінград. — В неділю 14 липня ц. р. маршал Георгій Жуков, як совєтський міністер оборони, був центральною фігурою на параді совєтської морської фльоти та її летунства, яка відбулась у Ленінграді. Дефіляду совєтських нищильників і різних інших одиниць морської фльоти, над якими перелітали з'єднання совєтських турбомоторових і ракетних літаків, приймав Жуков на кружляку „Орджонікідзе", з якого згодом пересівся на сніжнобілу фреґату „Альбатрос". Чотири найважчі совєтські кружляки стояли на якорах. Закордонні кореспонденти підкреслюють, що на тій совєтській параді виявилася знову велика популярність червоного маршала, якого насправжня політична кар'єра почалась щойно після смерти Сталіна. При цій нагоді пригадується знову, що в останній розгрі між „колективними диктаторами" на Кремлі Хрущов виграв тільки тому, що по його стороні заявився Жуков, як репрезентант совєтських збройних сил. Ленінґрад був удекорований портретами 15-х членів Президії компартії СССР, вибраних два тижні тому. Всі портрети були вишиковані за абетним порядком, однак на першому місці всюди висів портрет Хрущова. Це, мабуть, такий новий звичай ввела тепер офіційна совєтська пропаґанда. Портрет Жукова поміщено за абетним порядком, як нового члена Президії компартії.

За фаховими коментарями західніх військовиків, на цій останній недільній морсько-військовій параді большевики не показали світові нічого нового, ані з морських ані з летунських одиниць. Промова Жукова не відбігала від привичних большевицько-пропаґандивних трафаретів про те, що Совєти були примушені робудовувати свою збройну силу внаслідку зброєння Заходу та небажання Заходу перевести міжнародні роззброєння — себто, за старим большевицьким звичаєм, — Жуков знову закидав Заходові саме те, що становить істотну політику Совєтів.

Чистка на Кремлі не змінила проблеми з'єдинення Німеччини

Прага. — Нікіта Хрущов, який разом з Ніколаєм Булґаніном об'їздить Чехословаччину, виголошуючи в її різних містах промови, не залишив ніякого сумніву, що остання чистка на Кремлі у висліді боротьби за владу між „колективними диктаторами" не вплинула на зміну совєтської політики у відношенні до проблеми з'єдинення Німеччини. У своїй промові у Братиславі, що він її виголосив в минулу п'ятницю, Хрущов таврував тих західніх державниж мужів, які пов'язують проблему з'єдинення Німеччини з проблемою роззброєння. Це — мовляв — дві цілком різні й окремі проблеми, бо справа роззброєння торкається добра всього людства, а об'єднання Німеччини є справою „виключно самих німців". Таким чином Хрущов ще раз потвердив облудну совєтську тактику, що ніби „західні і східні німці" самі мають в безпосередніх переговорах вирішити об'єднання Німеччини, — принцип, що його відкидають західні німці, не вбачаючи в східньо-німецьких комуністах рівновартних партнерів. Поза тим Хрущов у промові, виголошеній у останню суботу в Моравській Остраві, прославляв чеських комуністів, з якими, мовляв, СССР не має „найменших розбіжностей". Натякаючи на недавні події на Кремлі, Хрущов заявив: „ми теж маємо теоретиків, які не розуміють марксизму".

Тіто хоче від Москви чверть більйона допомоги

Београд. — За офіційним юґославським повідомленням в найближчих днях виїздить до Москви делеґація під проводом голови державної комісії для справ закордонної торгівлі Гасана Бркіса, щоб повести переговори про відновлення совєтської обіцянки з 3 серпня мин. року про признання Юґославії фінансової допомоги у висоті 250,000,000 долярів для будови двох електрівень. Внаслідку погіршення совєтсько-юґославських взаємин Совєти до цього часу не виконали тієї своєї обіцянки. Тепер буцімто Хрущов, викинувши гурт „старих большевиків", непримирливих противників Тіта, заявив готовість переговорити про реалізацію тієї умови. В СССР перебувають „на феріях" два юґославські віце-президенти, Едвард Кардель і Александер Ранковіч. Також юґославський амбасадор в Москві Велько Мельцуновіч перевів із керівними большевиками розмови, які, видко, були дуже важливі, бо після того він негайно полетів до Београду для звітування Тітові. Вправді Хрущов виголосив у Празі промову, в якій гостро атакував юґославські робітничі ради, як неприємливі для Совєтів, та критикував Тіта за його зв'язки з Заходом, але — за твердженням західніх коментаторів — одноково московські большевики, як і Тіто не бажають собі загострювання взаємин.

У СВІТІ

● **Від 19-го до 28-го вересня** в північній частині Атлантику відбудуться морські маневри військових кораблів 6-ох держав НАТО (Північно - Атлантійського Пакту.

● **Канадійська медична сестра** Албертина Вейрін, яка шість тижнів подорожувала по Китаю, повідомляє з Гонґ Конґу, що некомуністичне населення червоного Китаю живе в постійному страху за своє життя.

● **У селі Кота до Валядо**, в Портуґалії, селянин хотів зарізати корову, але вона не давалася і вдарила ногою баньку з запальним матеріялом, який експльодував і запалив хату. Дві жінки в огні згинули, а 6 попеклося. Син господаря врятувався тим, що вилив сулію вина на свою охоплену вогнем одежу. Корова втекла.

● **У Москві** нагороджено орденом Леніна жидівського лікаря д-ра М. С. Вовсі, якого в січні 1953 році оскаржували в тому, що буцімто хотів потруїти совєтських ватажків. В квітні того ж року, коли помер Сталін, його звільнили з тюрми.

● **З Атен** повідомляють, що палац Нестора з 1.300—1,200 років перед Христом, розкопаний американським археологом із Сінсінаті, Огайо, Карлом Блеґеном, проголошено як національний пам'ятник. На резервацію цього палацу потрібно 10,000 долярів. Король Нестор із Пилосс, коло Пельопонезу, брав участь в виправі арґонавтів по золоте руно і в Троянській війні.

● **В Юґославії**, яка все ще мусить купувати хліб за кордоном, сподіваються цього року доброго врожаю, бо була вогка весна і тепле літо. Врожай пшениці і жита образовують на 2.600.000 тонн (минулого року зібрано тільки 1.500.000 тонн).

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СПРАВА СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ

У цій вже від довшого часу актуальній справі Світового Конґресу Українців було зовсім недавно дві конкретні пригадки: Виконавчий Орган Української Національної Ради в Мюнхені в своєму зверненні „До Українського Громадянства" з 17-го червня ц. р. в справі відзначення сорокових роковин проголошення Української Народної Республіки в наступному році пропонує, що „це свято найкраще відзначити скликанням і відбуттям Світового Конґресу Вільних Українців, що мав би стати могутньою маніфестацією національно-державних прагнень українського народу перед вільним світом і потужним протестом проти поневолювачів України — московсько-большевицьких володарів Кремля". Майже в тому самому часі, бо 20-го травня ц. р., на ювілейній сесії Українського Національного Об'єднання Канади в Торонті полк. Андрій Мельник, голова Проводу Українських Націоналістів, говорив: „Усі ми зацікавлені зусиллями українців американського континенту, завершеними через їхні крайові централі, в створенні Пан-Американської Української Конференції. З не меншою радістю привітали б ми скликання, по майже 15 роках нашого нового ісходу, Світового Конґресу Українців, в якому взяли б участь представники українців з цілого світу". Докладніші вияснення до цієї справи дав полк. А. Мельник опісля в своїх заввагах на актуальні проблеми української політики, що були надруковані в „Свободі" з 11-го липня.

Як виникла думка про Світовий Конґрес Українців і які її вигляди?

Виникнення цієї думки важко було б встановити без основніших дослідів, бо поставала вона напевно в різних формах і різних часах, разом із могутнім розвитком українського національного відродження. Але, коли мова про думку, що почала опісля конкретизуватись, то була на цю тему стаття проф. Віктора Приходька, тоді з Праги, надрукована у львівському „Ділі" в 1930-му році. За реалізацію цієї думки взявся тодішній начальний редактор „Діла" і перший заступник голови УНДО, п. Василь Мудрий, що побував у тих справах в осередках української еміґрації в Західній Европі. Приблизно через два роки відбулись у цій справі наради в Львові, в результаті яких створено комісію, що мала зайнятись скликанням Конґресу. Комісія відбула ще три наради в Ужгороді на Карпатській Україні, але зайшли нові події, утруднився зв'язок між Львовом і закордоном, і плянів здійснити не пощастило.

Після другої світової війни та масової нової української еміґрації, думка про Світовий Конґрес Українців виникла у формі конкретної резолюції на першій сесії Пан-Американської Української Конференції. Резолюція в цій справі звучала: „Перша ПАУКонференція, стоячи на становищі, що тільки об'єднаними силами та спільною і пляновою акцією можна досягти найкращих результатів у визвольних змаганнях Українського Народу і їх успішно завершити, долучає свій голос до загальноукраїнських бажань та закликає всіх українців... виявити найкращу волю і докласти всіх зусиль для повного об'єднання всіх українських сил для однієї великої мети..." Далі в резолюції сказано, що створеному на тій конференції екзекутивному органові доручається „започаткувати й піддержувати всяку іншу акцію, яка змагала б до об'єднання та консолідації всіх українських сил поза межами України". Після того, в днях 23-25 жовтня 1948-го року, відбулася в Канаді спеціяльна нарада ПАУК „в справі скликання Світового Конґресу Українців", яка також винесла відповідні рішення, але практичні заходи на тому припинились.

Чи можна братись тепер за здійснення цієї давньої і постійно відновлюваної ідеї Світового Конґресу Українців? Думаємо, що так. Вважаємо, що здійснення цієї ідеї потрібне і можливе, якщо тільки взятись до цього мудро, з відповідною енерґією і якщо наша суспільність в цьому допоможе посиленими пожертвами на Народний Фонд УКК. Бо немає жадних ілюзій, що левину частину в фінансуванні такого Конґресу мусів би перебрати на себе таки наш УККомітет. Думаємо, що найбільш пригожим місцем для Конґресу був би — і з практичних міркувань, і в теперішній політичній ситуації — таки Вашингтон чи Ню Йорк, де має свій осідок світовий парлямент — Об'єднані Нації. Конґрес можна було б зорганізувати навіть впродовж найближчого року. Із загального обміну думок можна вносити, що керівні органи ПАУК і УКК, як також КУК, можуть взятись до цієї преважливої справи, але — з одною засадничою передумовою: що її підтримає наш загал збільшеними пожертвами до Народного Фонду. Кошти такого Конґресу треба обраховувати на яких 20.000 долярів, але це була б тільки мала сума в порівнянні з тими користями, які такий добре зорганізований і відповідно відбутий Конґрес міг би принести для української визвольної справи, як і для мирно-визвольних зусиль тих вільних країн, в яких українці живуть.

НА СМІТНИК ІСТОРІЇ

У зв'язку з переведеною Хрущовим чисткою „антипартійної" групи", до якої входили Маленков, Каґанович і Молотов (в такій черзі вони подані в офіційних повідомленнях і в такій обов'язковій черзі згадуються в совєтській пресі і на десятках тисяч мітинґів) і до якої, мовляв, приєднався Шепілов, у західній пресі появилося і появляється багато ревеляцій та здогадів, не завжди правдивих і підтверджених. З другого боку самі совєтські офіційні чинники своїми комунікатами і повідомленнями намагаються закрити суть переведеної чистки і, як можна краще, замаскувати свої інтенції щодо дальшого трактування усунених з партійних і урядових становищ колишніх комуністичних вождів.

З цього погляду варто простежити зміст друкованих у совєтській пресі заяв і промов, присвячених діяльності „антипартійної групи", щоб встановити конкретні закиди проти цієї групи і, з другого боку, на прикладах історії передбачити можливості дальшої „процедури" у відношенні до усунених.

Найбільше матеріялу про зміст обвинувачень проти Маленкова, Каґановіча і Молотова дають зреферований уже в „Свободі" комунікат ЦК компартії і безпосередні виступи Хрущова та його соратників у Ленінґраді під час мітингу, присвяченого 250-річчю цього, заснованого Петром І-им, міста. Всі шість промовців, що виступали з промовами на цьому мітингу — Хрущов, Булґанін, Ворошилов, Козлов, Куусінен і Фурцева — атакували в один голос Маленкова і його „антипартійну групу", повторюючи майже без змін закиди, сформульовані в комунікаті ЦК КПСС.

Найгостріше по суті виступив проти Маленкова і К°, згідно із своїм темпераментом і звичкою, Хрущов. „Ця група, — гримів він, — снувала підступні пляни. Вона хотіла захопити в свої руки ключові позиції в апараті і в державі з тим, щоб змінити політичну лінію партії". Далі Хрущов тільки повторив обвинувачення, сформульовані в комунікаті ЦК КПСС про опозицію Маленкова і К° проти поширення прав союзних республік, децентралізації індустрії, політики коекзистенції з капіталістичними державами і, зокрема, проти відновлення дружби з Югославією. Назвавши донедавніх своїх друзів і соратників не тільки Сталіна, але й Леніна „сектантами і догматиками" з „безжиттєвим підходом до марксизму-ленінізму", Хрущов ствердив такий їхній „злочин", як те, що „вони стали на засуджений партією шлях таємної змови, на шлях фракційної боротьби". Виступаючи проти Маленкова, Каґановіча і Молотова загально, Хрущов із піною на устах накинувся на свого колишнього протеже Димитрія Шепілова, назвавши його „кар'єристом" і „найбільш безсоромним дворушником" (людиною з подвійним обличчям). Вкінці, щоб викликати ворожий серед ленінґрадців настрій до усунених вождів, Хрущов закинув їм, що вони намагалися використати ленінградські урочистості саме для здійснення своїх „підступних плянів".

Загальні закиди комунікату і Хрущова повторив на ленінґрадському мітингу совєтський прем'єр Булґанін, не додаючи до них нічого нового і не тавруючи спеціяльно того чи іншого члена „антипартійної групи". Так само загальниково говорив і голова президії Верховного Совєту СССР Клим Ворошилов. Він схарактеризував діяльність цієї групи як „мерзотну і засуджену на невдачу спробу". „Догматиками і талмудистами" назвав членів групи Маленкова піднесений до гідности дійсного члена президії ЦК Козлов, закликаючи ленінґрадців „засудити з гнівом їх фракційну, шкідливу для народу діяльність". Трохи гостріше виступила під час своєї промови Єкатеріна Фурцева, повторюючи слова Хрущова про „підступні пляни" засудженої Центральним Комітетом „антипартійної групи" і згадуючи, як і Хрущов, Шепілова, що про нього жадним словом не згадали ні Булґанін, ні Ворошилов, ні Козлов, ні Куусінен. Останній, назвавши групу Маленкова „старими, відірваними від життя політичними діячами", закликав „вимітати таких людей, не зважаючи на особи, на смітник історії".

Найгостріше і найбільш конкретно виступив проти „маленковців" авансований у дійсні члени президії ЦК КПСС Ніколай Шверник. „Втративши всякий зв'язок з масами і з життям народу, — говорив він, — ця антипартійна група почала з допомогою фракційних метод вербувати для себе прихильників, влаштовувати за плечима ЦК таємні зібрання, розташовувати кадри, задумуючи захопити у свої руки владу в партії і в країні". В дальшому Шверник атакував конкретно самого Маленкова за організацію т. зв. ленінґрадської справи, наслідком якої зліквідовано в 1954 році видатних ленінґрадських комуністичних вождів. Закінчив свої обвинувачення Шверник так само, як і Куусінен, заявою, що „наша країна і народ зметуть із свого шляху на смітник історії всіх фракційників, які перешкоджатимуть побудові комунізму".

Згадуючи так часто і так, як кажуть поляки, „добітнє" отой фатальний смітник історії, ленінґрадські промовці, мабуть, не усвідомлюли того, що цей смітник історії є саме найхарактеристичнішим символом усієї сорокарічної історії комуністичного режиму в Совєтському Союзі. Тож на смітник історії самі ж таки комуністи викинули на протязі тих сорока років всіх своїх вождів: Троцького, Камєнєва, Бухаріна, Зінов'єва, Антонова-Авсєєнка, Косіора, Берію, Сталіна, а востаннє і таких старих большевиків, як Каґановіч і Молотов і таких „заслужених", як Маленков. Їх викинули не тільки на смітник, пам'ять про них викреслили, або ще намагаються викреслити із свідомости населення, усуваючи найменші згадки про них з історії, з енциклопедій, з шкільних підручників. Треба думати, що з такою історичною — хоч може непередбаченою Марксом — конечністю і послідовністю опиняться на смітнику історії й такі вожді, як Булґанін, Ворошилов, а за ними й Хрущов. Змете їх туди, — як це слушно сказав, мабуть знову ж таки несвідомо, у своїй ленінґрадській промові Ніколай Шверник, — уже не партія, але країна і народ. Хрущов не міг краще відзначити сорокаріччя совєтської „жовтневої революції" і „монолітної єдности" совєтської компартії, як саме отим традиційним викиненням на смітник нової групи комуністичних „талмудистів, догматиків і опортуністів". Доля, якої зазнав Маленков і мабуть також маленковці, здеґрадовані євхидно Хрущовим до ролі заводських керівників, — це тільки початок кінця, що неминуче чекає на всіх викинених і викиданих на смітник комуністичних і совєтських вождів. Хрущов не пробує навіть бути в цьому хоч трохи ориґінальним: повторює у випадку з Маленковим тільки процедуру з Троцьким, усуненим, депортованим із Совєтського Союзу і потім підступно вбитим.

Степан Женецький

БОРОТЬБА ЗА ДУШУ СВОБІДНОГО ХЛОПЦЯ

Особа, про яку мова (імени й прізвища її з деяких причин не можу тут назвати), це мій сусід, дуже цікавий і дуже здібний 14-літній хлопець. Батьки його тут вже народжені українці, збаламучені москвофілами, пристали до московської православної церкви, яка визнає московського патріярха Алексєя, і називають себе „русскими". Також і хлопець пішов був за несвідомими батьками і вважав себе донедавна за „русского".

Будучи близьким сусідом і живучи у добрих відносинах з тою родиною, я мав нагоду обсервувати того хлопця вже довший час. На відміну від більшости американської молоді, він не „розкаміксований", тобто не зачитується в пустих каміксах, не розпущений і, як на свій вік, дуже розвинений. Крім науки в школі, де він належить до найкращих учнів, він багато читає поважних книжок, приватно навчається чужих мов і... ходить до малограмотного дяковчителя на науку „русского язика", чи насправді чудернацького галицько-москвофільського язичія.

Коли я бувало починав з ним розмову на тему походження його і його батьків, то він завжди твердо, з упертістю, притаманною нашим москвофілам в Америці, заявляв: „Мої тато й мама є русскі, то і я є русский"... На мої пояснення, що його батьки не можуть бути русскими, бо вони походять з Карпатської України, отже з найбільш віддаленої від Московії частини України, він відповідав мені одне й те саме: „Я є русский, бо так мене вчить мій русский учитель на науці русского язика"...

Мої частенькі розмови з ним на цю тему і вияснювання на цю ж тему іншої української родини, з сином якої цей хлопець приятелює, робили своє, — хлопець почав сумніватися: хто ж він нарешті є — русский чи українець? Коли він розказав свої сумніви своїй ближчій і дальшій москвофільській родині, то йому сказали, що ніякої ні України, ні українського народу взагалі на світі немає.

На це я показав йому англійський словник, де написано, що Україна є конституційною державою в рамцях Совєтського Союзу і що вона є навіть членом-засновником Об'єднаних Націй. Це дуже підірвало „твердження" його москвофільських виховників. Після того я порадив йому прочитати якусь книжку американського автора, що займається українською проблемою. Під руки попала видана старанням УНСоюзу книжка Чемберлена „Україна — поневолена нація".

Хлопець пізнає правду про Україну

Мене дуже цікавило, який вплив матиме ця книжка на хлопця: вияснить йому московську брехню, відкриє правду про Україну й зробить з нього українця, а чи може москвофільська баламута вже так глибоко в'їлася в його молоду голову, що її вже нічого звідтам не виб'є. Я твердо вірив, що історичні факти, які наводить цей американський автор про Україну і український нарід, переможуть москвофільський блахман, переконають його що Україна таки існує, що його батьки походять таки з українського роду і що він також українець, а не „русский"... І не помилився.

За кілька днів заходжу я в якійсь сусідській справі до його дому. Переходячи через його кімнату, завважую на стіні, над столиком, за яким він вчиться, образ Тараса Шевченка, який він зробив олівцем з пам'яті, з портрета що бачив у мене, а під ним приліплений листок паперу, з виписаними фактами-тезами, які доказують, що український нарід існує як окрема нація. Я попросив його подарувати мені цей листок, і тепер деякі з цих „тез" передаю в перекладі з англійської мови на українську:

Докази про існування українського народу

Українська азбука відмінна від азбук всіх інших слов'янських народів, включно з московським.

Українська мова не є діялектом московської мови, — вона є окремою мовою, подібно як окремими мовами є мови польська й словацька.

Українська граматика відмінна від граматики московської.

Україна є членом Об'єднаних Націй, яким вона не могла б бути, якби не існувала українська нація.

Найрозумніші люди в світі, що ними є професори університетів і каледжів, а також славні історики признають, що поневолена українська нація існує від довгих віків. Це є вчені люди, які добре визнаються в цій справі, і тому вони ніколи не твердили б так, якби це не була правда.

Немає ніяких наукових підстав у твердженні московських і польських націоналістів, які заперечують існування окремої української національности, мови й культури.

Люди, які говорять, що українського народу не існує, — невігласи, які ніколи не читали жадної історичної книжки про Україну і які не признають історичних фактів.

З цих „тез" ясно, що хлопець уважно простудіював книжку Чемберлена, зрозумів її як слід і — став українцем.

Контрнаступ москвофілів

Після прочитання книжки Чемберлена, хлопець на одній з лекцій „русского язика" зайшов у дискусію з москвофільським дяковчителем на тему: чи існує Україна й український нарід? Розуміється, що з тієї дискусії він вийшов переможцем. Своїми доказами він загнав у сліпий кут малограмотного дяковчителя, і той не знав, що відповідати хлопцеві на його арґументи.

Та москвофільський дяковчитель не піддавався. Він завів хлопця до свого „батюшки", розказав, в чому справа, і попросив, щоб той „нарозумив" його. „Батюшка" став переконувати його тими самими „арґументами" що й дяковчитель, тобто москвофільською брехнею, в яку хлопець уже перестав вірити. На відхідному дав хлопцеві книжку із своєї бібліотеки під заголовком: „Наша исторія въ вопросах и отвѣтахъ" для русскихъ церковныхъ школъ в Америкѣ. Издалъ Илія Г. Борухъ. Типография „Правды", Брандвайн Ст., Филядельфия, Па, год изданія 1930". Звелів хлопцеві прочитати цю книжку, а після того заповів дальшу дискусію.

Для орієнтації читачів, чого вчать москвофіли у своїх школах про Україну й українців, наведемо в цілості один розділ з тієї книжки. Зараз на другій сторінці читаємо:

В(опросъ). Что то есть „Украйна"?

О(твѣтъ). Украйною зоветься частина русской земли, в половинѣ лѣсистая, в половинѣ степная, по обохъ бокахъ середняго теченія

(Закінчення на стор. 3-ій)

КОРИСНА ВИСТАВКА

В бібліотеці Денверського університету влаштовують час від часу виставки книжок, а при цьому іноді й мистецьких виробів народів чужих держав. Експонати виставки знаходяться за склом в добре пристосованих до цього місцях, так що притягають увагу всіх тих, хто відвідує бібліотеку чи полагоджує справи в канцелярії ректора університету. Виставляють тут літературні твори визначних письменників сучасних і давніх, в мовах латинській, еспанській, італійській та інших. На останній виставці, що триває від половини червня, виставлені українські книжки в англійській та українській мовах, а також українські народні мистецькі вироби — вишивки та різьблені речі.

Щоб переконатися в тому, яку користь дає така виставка, вистачить задержатись пару хвилин біля бібліотечної картотеки. Навіть тоді, коли б ви зовсім не стосували засади „кожна сова свої діти хвалить" — то й тоді ви змушені були б ствердити, що наше народне мистецтво дуже подобається чужинцям. Вас мимоволі огортає почуття гордости за нашу культуру. Вам мило поглянути на наших найкращих „амбасадорів" — на англомовні твори про Україну, а також на ті, які мабуть для 99.9% відвідувачів є модерними гієрогліфами, як, наприклад, імпозантна книга „Українська Церква між Сходом і Заходом" Г. Лужницького та інші.

Ви бачите і переконуєтесь, що більшість тих виданих за жертвенний гріш нашого громадянства творів своїм естетичним виглядом не поступаються перед творами інших народів, які видають їх коштом державних скарбниць.

Дивлячись на ці експонати англомовної літератури про про Україну, ви більше як колинебудь оцінюєте мозольну працю тих людей, які часто в несприятливих умовинах творили її — цього вірного оборонця правди про нашу Батьківщину. Наочно переконуєтесь, що англомовна література про Україну, видавана заходами наших установ чи громадян, приносить добрі овочі, бо про Україну появляються вже книжки чужих авторів не за наші гроші, такі, як „Юкрейнієн Нешоналізм 1939-1945" Джона А. Армстронґа, та інші. Бачачи це, у вас родиться охота жертвувати на те, щоб тих наших „амбасадорів" появлялось ще більше.

Вас тішить факт, що тепер ми вже можемо ставити належний опір московським брехням про Україну, дармащо Москва за здирані з українського ж таки народу гроші поширює їх в цілому світі.

Минулого року большевики трубіли, аж захлиствувались, про ювілейні святкування І. Франка. Та спитаймо, в яких світових мовах видали вони „незалежні" твори Івана Франка та інших українських письменників і поетів?

Тому то велике завдання сповняють ті, хто причиняється до таких виставок, як згадана. Бо не вистачить тільки видати книжку про українську визвольну справу, — її треба також поширювати та знайти для неї читача.

Згадану виставку влаштувала не організація, не установа і не група людей. Нею зайнявся і її влаштував одинокий український студент Денверського університету п. Мих. Палій. А що п. М. Палій цього місяця кінчає свої студії бібліотекознавства, то цей факт говорить, що підготовлялась виставка фаховими руками.

Пан М. Палій використав для виставки також і ті англомовні видання про Україну і переклади праць наших письменників та поетів, які вже є в бібліотеці університету. Решта — це книжки або мистецькі вироби, які він позичив. Він не забув також виставити карту етнографічних земель України. Тепер п. Палій робить старання, щоб ще перед закінченням своїх студій доповнити літературу про Україну в бібліотеці Денверського університету.

Хочеться вірити, що українська колонія Денверу радо допоможе йому в цьому шляхетному й корисному для нашої загальної справи замірі, який повинен стати також добрим прикладом і заохотою для всіх українських студентів в Америці.

К. К.

ТІЛЬКИ П'ЯТЬ ГОДИН...

Тільки п'ять годин
пробили склянки
Вийшли в море судна
із Цимлянки.
Закидають в морі
сіть крилату.
Риба грає. Буде влов багатий.

Вийшла вранці
дівчина по воду,
Задивилась
на свою, на вроду:
— Де ти, милий,
що зі мною дієш?..
Знаю, любиш,
а сказать не смієш...

І дівчина, ставши у затоні,
Подивилась в море
з-під долоні:
Сходить сонце,
сиза димка грає,
Милий в морі
сіті закидає.

А надвечір повернувсь
з улова —
Дівчина зустріла риболова...

Грають в морі
хвилі многоводні...
Може скаже він
про все сьогодні?..

ГРИГ. КРИВДА

Б. Полянич

СТРІЛ УНОЧІ

СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ

(15)

Пригадав!

— „Не пийте поодинокими чарками. Замовляти зразу пляшку. Бо може бути умова з кельнером, що комісар діставатиме фарбовану воду, а ти — горілку. А що з того вийде, не важко передбачити"...

Ромко нагадав собі своє перше арештування: його тоді переслухував комісар Кремер.

— „Він тоді був навіть досить приємний. Правда, але і я тоді був приготований. Сказано було: говорити на слідстві 50% правди. Таким чином ти не поплутаєш, а поліція матиме до тебе довір'я, бо говориш частину того, що вона й так знає. Говорити самі дрібниці, але згідні з правдою".

І Ромко говорив, комісар записував, а по тижневі його звільнив. Було ясно, згідно з його зізнаннями, що говорив правду, але що всього не знав, то дарма!

Десь далеко повагом бевкнув годинник.

— „Пів до дев'ятої! — подумав Ромко. — Треба йти!" — і швидко звернув у бічну вуличку.

Площа Згоди, Зелений бульвар, Черешнева вулиця і червона смуга світляної вивіски голосила прохожим: „Готель Амбасадорів".

Ромко спокійно увійшов досередини. Портьєр злегка вклонився:

— Добрий вечір!

Червоний пухнатий килим, великі шкіряні фотелі й ліворуч вивіска: „Сепаратні кімнати".

Біля одного з фотелів якась старша пані віталася сердечно з добродієм у білому автомобільному плащі.

— „Ну, цей не є аґентом!" — мигнуло в голові Ромка.

Звернув ліворуч, і з довгого коридору вийшов проти нього кельнер.

Ромко підступив до нього.

— Вибачте, чи кімната ч. 9 вже вільна?

Кельнер уважно глянув на Ромка..

— Замовлена! — відповів сухо.

— Знаю, я її сам на дев'яту годину замовив! — збрехав спокійно Ромко. — Я питаю, чи вже вільна?

— О, так, прошу! — вклонився кельнер ввічливо. — Четверті двері ліворуч!

— Дякую! — хитнув головою Ромко і пішов углиб коридору.

Було тихо й спокійно. М'який килим глушив кроки. Де-не-де з-за дверей доходив голосний сміх. Ромко йшов, поволі розглядаючись на всі боки. Двері бічної кімнати відчинилися і з неї вийшов якийсь добродій, оглянувся довкруги, пильно подивився на Ромка й пішов в напрямі виходу.

Ромко глянув на число кімнатки.

— „Число сім! Бічна кімнатка від дев'ятки! Ясно! Комісар Кремер надто важлива фігура, щоб його не стерегти. Це зрозуміло!"

Натиснув ручку дверей, на яких блищало металеве число 9 і увійшов досередини. Пошукав, неначе бувалий ґість, електричного вилучника (адже ж він завжди коло дверей!), засвітив і зачинив за собою двері. Підлогу вкривав грубий килим. Посередині стояв малий, але вигідний столик на чотири особи, на якому пишалися квіти. Ліворуч висіло велике дзеркало й стояв малий підручний столик на коліщатках. Проти дверей вікно, заслонене важкою, багряною завісою. Над столом — великий електричний павук, а під ним — маленька грушка дзвінка.

Ромко уважно розглянувся і витягнув цигарки. Підійшов до протилежної стіни, за якою була кімнатка ч. 7. Нічого не було чути. Ні, таки підслухувати не можна. Обійшов кімнатку довкруги, заглянув у кожний куток.

— В порядку!

У двері легко застукано.

— Прошу!

Увійшов кельнер і вклонився.

— Я пожду! — попередив його питання Ромко. — Дам вам знати дзвінком.

— Прошу дуже! — вклонився кельнер і тихо зачинив двері.

— Значить, починаємо гру! — усміхнувся до себе Ромко й сів у крісло проти дверей.

Хвилини минали. Коридором пройшло якесь веселе товариство, голосно регочучись. Слів не можна було розрізнити. Здалеку доходили звуки музики.

— Порядні сепаратки!

Хтось здалеку грюкнув дверима. З вулиці, через вікно доходив приглушений гуркіт авт.

Двері відчинилися і на порозі появився комісар Кремер. Побачив Ромка й, начебто трохи здержавшись, обкинув зором навколо. Поволі зачиняючи двері, сказав:

— Думав, що то я прийду швидше, але бачу, що ви поспішилися.

Ромко встав з крісла й мовчки вклонився. Кремер підійшов ближче й сердечно витягнув руку:

— Ви не гніваєтесь на мене, що я вас сюди попрохав? Від нашої спільної знайомої я довідався, що ви турбуєтесь долею своєї сестри і Зюзя просила мене, щоб я допоміг вам у цій справі. Ну, так навіщо ми маємо говорити через третю, чужу цій справі, особу, коли краще нам в чотири очі про це поговорити! Правда?

Ромко всміхнувся.

— Безумовно! Це тільки я можу бути вдячний панові комісарові...

— Професорові! — перебив комісар, здіймаючи плаща.

Ромко не зрозумів.

— Професорові?

— Так, професорові! Ніби професор, це значить я! — засміявся комісар. — Знаєте, я сюди часто заходжу... Але, будь ласка, сідайте! — вказав на крісло Кремер.

— Дякую! — Ромко поволі сів.

— Я сюди часто заходжу, — продовжував комісар, — і тут до мене всі звертаються „пане професоре". Я у цивільному навіть виглядаю трохи на „професора", правда? Слово „комісар" не завжди приємне...

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОБ'ЄДНАННЯ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ

Шикаго. — 8-го червня 1957 р. в приміщенні УНС відбулися 8-і Річні Загальні Збори Об'єднання Американсько-Українських Ветеринарних Лікарів. Зборами проводив прибулий з Чіле д-р Іван Білоскурський, а секретарювали д-р М. Дудинський і д-р В. Петрина. До Президії увійшли, крім наведених, ще й почесний голова проф. д-р І. Розгін та д-р Г. Чушак. Присутніх 26 членів, в тому 6 із стейтів Мишиґен, Мізурі і Міннесота, а учасників в голосуванні кореспонденційним шляхом — 35 лікарів. Збори відкрив голова д-р В. Помірко та візвав приявних одно-хвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять тих колеґ, що відійшли на завжди в діловому році, бл. п. д-р Б. Чехут, д-р Р. Шпур і д-р М. Борис.

Перша частина Зборів була присвячена вшануванні Достойного Ювілята Почесного Голови проф. д-ра Івана Розгона у його 60-річчя народин, 40-річчя громадської та 30-річчя наукової праці. Присутні привітали Ювілята відспіванням „Гавдеамус ігітур", а д-р Р. Барановський виголосив доповідь про життя та многогранну діяльність Ювілята, зокрема про його досягнення в науковому секторі та збагачення української ветеринарної науки, про особливі заслуги Ювілята для нашої професії і для нашого Об'єднання спочатку на еміґрації в Німеччині, а тепер в ЗДА. На закінчення вручено Ювілятові на пам'ятку скромний дарунок. З черги відчитано численні привіти, що наспіли від наших наукових і громадських установ, НТШ, УВАН, УТГІ, Робітничого Союзу та редакції „Нові Дні", від низки професорів, Р. Смаль-Стоцького, М. Вступова, О. Корсунського, від редактора п. Волиняка, п. Батюка, Управи Відділу Об'єднання у Филаделфії та 35 наших колеґ. Відділ у Дітройті передав привіт особисто чисельно заступленими на Зборах представниками в особах д-ра В. Богоновича, д-ра М. Дудинського і д-ра І. Янчишина.

Після прочитання звітів голови, діловодів Управи, Відділів у Филаделфії і Дітройті та Редакції журналу „Інформативний Листок" з діяльности за діловий рік, відбулась жива і речева дискусія. Об'єднання начислює тепер в різних країнах поселення 136 членів, в тому 11 почесних, і 125 звичайних. Прибуло в діловому році 6 нових членів. Видано друком 3 числа журналу „Інформативний Листок", в тому одно число подвійне, влаштовано одні ширші сходини із висвітленням 4-ох фільмів з ветеринарного життя та традиційну „Ялинку". Невпинні заходи Гол. Управи та Відділів, головно у Филаделфії в справі визнання деяких европейських дипломів увінчалися принаймні частковим успіхом. Департамент Рільництва ЗДА визнав липські дипломи, що вже дало і дає можність ще й іншим колеґам влаштуватися на державній званевій праці, якщо вони вже набули громадянські права цієї країни. Колеґам в Европі уділено дальших допомог, а разом із филаделфійським Відділом переведено збіркову акцію на допомогу рідні по покійнім колезі, що залишив кілька років тому дружину з чотирома нелітніми дітьми.

На внесення голови Контрольної Комісії д-ра Теодора Ткачука уділено одноголосно абсолюторію уступаючій Управі. До нової Управи увійшли: голова — д-р І. Білоскурський, заступник — д-р П. Гладкий, секретар — д-р Я. Мельник, скарбник — д-р Г. Лозинський, орг. референт — д-р В. Ястрембський, бібліотекар — д-р І. Рудавський та члени Управи — д-р В. Вірщук і д-р П. Сениця.

До Редакційної Колегії журналу „Інформативний Листок" увійшли: д-р Р. Барановський — головний редактор, д-р А. Базар, д-р Я. Гелета, д-р Є. Гіль, д-р В. Копач, проф. д-р С. Крашенніков, д-р М. Пейсак — технічний редактор, д-р В. Помірко та проф. д-р І. Розгін. Рішено продовжувати видавання альманаха, а для прискорення його видання обрано спеціяльну комісію у складі: д-р Р. Барановський, д-р Я. Гелета, проф. д-р І. Розгін та д-р І. Янчишин.

Розглянено внески окремих Відділів в справі зміни назви нашого т-ва на „Товариство Українських Ветеринарних Лікарів в Америці", зміни правильника, створення Стипендійного фонду для тих, що хотіли б присвятитися ветеринарним студіям, побирання оплат за журнал тощо.

Щоб дати можність загалові членів висказатися щодо тих важливих справ, рішено розіслати окремий обіжник усім членам.

Збори закінчено відспіванням національного гимну. По Зборах відбувся в ресторані „Комо" бенкет із участю коло 50 осіб, що пройшов в дуже милому і дружньому настрою. Промовляли д-р В. Помірко, проф. д-р Б. Андрієвський та Ювілят проф. д-р І. Розгін, який подякував організаторам і учасникам за вшанування його Ювілею. Відомий наш співак д-р І. Рудавський відспівав на честь Ювілята кілька пісень, защо учасники нагородили його заслуженими оплесками.

Р. Б.

ПРИЗНАННЯ ЗА ПРАЦЮ

Роман Ковальчук, син Ольги і Михайла Ковальчуків із Филаделфії, закінчив середню освіту з відзначенням та здобув ступінь В. А. і повну стипендію на чотирирічні студії на Пенсилвенійськім Університеті. Він також отримав нагороду Американсько - Німецького Товариства та з німецького консуляту в Вашинґтону за успіхи в німецькій мові.

Роман є членом 239 Відділу Українського Народного Союзу від часу свого прибуття до Америки (1949), та активним пластуном. В 1956 отримав стипендію від УНСоюзу на Курси Українознавства, які відбулися на Союзівці, які закінчив з відзначенням.

Виставка праць учнів Школи Образотворчости у Вінніпеґу

Багато світових подорожників по Україні й обсерваторів життя в Україні і поза її межами підкреслювали і підкреслюють вищість української культури над культурою її сусідів. Це приємне ствердження зобов'язує українську спільноту не тільки до того, щоб чванитися своєю культурою, показуючи надбання наших предків, але ставить до нас усіх, живучих, вимогу плекати і поглиблювати всі ті ділянки нашого життя, які складаються на це поняття, що його називаємо словом культура.

Одним із важливих виявів культури народу є його образотворчість. Український нарід упродовж своєї історії видав цілу низку видатних, світової слави, мистців - малярів, графіків, різьбарів, архітектів і нам, сучасникам, є чим хвалитися, є що показувати і, що найважливіше, є на чому вчитися.

На жаль, велика частина української спільноти в Канаді і ЗДА часто забуває про ці великі скарби, не вивчає їх сама і потому не може передати їх молодому поколінню, чим ожебрачує себе, робить кривду молоді та не промощує шляху цілому народові до чогось вищого і кращого.

І тому треба радіти і підтримувати кожну ініціятиву, кожну працю людей, що за мету свого життя ставлять не вигоду, особисті матеріяльні користі, але службу для народу, службу для української справи.

До такого типу людей треба зарахувати п. Катерину Антонович, яка від кількох років, не дивлячись на свій старший вік, на різні невигоди і труднощі, невтомно веде образотворчу школу, в якій виховує молодий мистецький нарибок, з-поміж якого напевно вийдуть наші майбутні мистці.

Школа, що користає безплатно з приміщення Народного Дому у Вінніпеґу, кожного року показує праці своїх учнів і ослги своєї праці, віддаючи їх під осуд ширшого громадянства і фахової критики.

Цього року такий показ праць учнів улаштовано в днях 25—26 травня. Виставку відкрила офіційно короткою промовою п-і Марія Дима в суботу 25-го травня в приявності невеликого гурта нашого передового громадянства Вінніпеґу, підмічуючи важливість праці п. Антонович, заохочуючи одночасно учнів школи до поглиблення своїх образотворчих студій.

Доповідь про працю школи прочитала п-і Ольга Войценко. Вона підкреслила не тільки позитивну вартість школи, але поставила запит до громадянства, чи не варто подумати про громадську допомогу школі. У висліді цього обрано тимчасовий комітет опіки над школою в складі самих пань, а саме: О. Войценко, І. Качор, М. Навроцька і С. Залозецька.

Не беручися до фахової оцінки праць школи — це зроблять напевно тепер чи пізніше наші мистецькі критики — хочемо загально сказати, що у виставці взяло участь 9 учнів, чи пак учениць, які є у великій перевазі. З того дві учениці вже заавансовані. Це Дарія Зельська і Леся Качор. Одна, що так скажемо, середньої кляси — це Христина Навроцька, а решта початкуючі, а саме: Ждан Рудницький, Інка Рудницька, Мерлін Чернецька, Йосиф Богонос, Марта Ваняс і Івась Янківський.

Дарія Зельська показала 44 картини і 13 писанок. З картин 18 олійних, переважно красвидів, і 1 акверела, 9 портретів вуглем або пастелем, решта рисунки, поміж ними два рисунки жіночого і чоловічого накриття голови в центральних землях України.

Леся Качор цього року показала 15 картин, виконаних олією і акварелею, здебільша красвиди, 18 рисунків олівцем, вуглем, тушом і темперою, серед яких було кілька вдалих спроб графіки. Всіх картин 33.

Христина Навроцька мала всіх картин 22, з того 13 виконаних олією, а решта рисунки. У цієї учениці видно велику педантерію рисунку, що дає її велику шансу скоро „добитися" до заавансованої групи.

Ж. Рудницький показав 40 експонатів, зокрема його цікаві моделі звірят. І. Рудницька 23 рисунки, переважно дитячі казки. М. Чернецька 15 рисунків з добрими задатками мистецьких рисунків. Й. Богонос показав 18 рисунків і М. Валяс 13 рисунків. Наймолодший учень І. Янківський показав один рисунок.

Виставку відвідало коло сотні осіб. Закриття відбулося в неділю увечері, із кінцевим словом проф. Я. Рудницького.

А. К-р.

БОРОТЬБА ЗА ДУШУ СВОБІДНОГО ХЛОПЦЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Днѣпра съ головнимъ городомъ Кієвомъ.

В. Кто назвал ту частину русской земли „Украйною"?

О. Ту частину русской земли назвали поляки, чтобы подѣлити русскій народъ на партіи и тѣмъ ослабити его.

В. Чи есть на свѣтѣ якая народность „украинская"?

О. На свѣтѣ нѣтъ особной народности „украинской", подобно як нѣтъ народности „подольской", ни „волынской", ни „бойковской", ни „гуцульской", ни „кіевской", ни „московской", ни „новгородской".

В. Як же поступають тѣ, котори говорять, что есть народность „украинская", отдѣльная отъ прочей Руси?

О. Тѣ, которы так говорять, отступають от своей народности, и они подобни дѣтямъ, что вырекаються своей матери.

В. И такъ, чи Русь есть одна?

О. Русь есть только одна, русский народ один: Великая, Малая, Бѣлая Русь — то все одна Русь".

Та ні батюшка, ні його „исторья" хлопця не переконали. Він сказав батюшці, що його більше переконує американський автор, який наводить наукові факти, ніж книжка Боруха, яка дає тільки пусті фрази. Після того хлопець поїхав до Ню Йорку, купив собі два підручники української мови і став пильно вивчати мову народу, з якого вийшли його батьки.

Він став свідомим українцем.

Цей хлопець, що його вдалося вирвати з москвофільського блахману й вивести на правильний шлях, заслуговує на те, щоб українська спільнота в Америці ним заопікувалася. Йому треба допомогти, щоб він цю свою здобуту національну свідомість не лише задержав, але й поглибив та утвердив. Він може бути дуже корисним для української справи.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Хроніка Громади.

І. Відзначення Акту 30 червня 1941 р.

Заходом організацій Визвольного Фронту на радіопрограмі Р. Мариновича в дні 29 червня 1957 р. відбулася півгодинна авдиція, присвячена історичним подіям Акту відновлення Української Державности з 30 червня 1941 р., що його проголошено проти волі німців у Львові. Крім добірної музики та маршів УПА в програму входили деклямації, доповідь ред. Вас. Качмара та відчитання Пастирських листів обох найвищих єрархів наших церков, які відчитали Осінчук та Змій.

Цей оригінальний почин Другого Відділу ООЧСУ в Ню Йорку дав можність ширшим колам нашого громадянства метрополітальної округи Ню Йорку почути на хвилях етеру про ту подію з 1941 р.

ІІ. Товариство „Запоріжців" відзначає свого патрона полк. Петра Болбочана.

Заходом тов. „Запоріжців" ім. полк. П. Болбочана в неділю 30 червня 1957 р. після Служби Божої відбулася в церкві Св. Тройці в Ню Йорку, молитва за спокій душі полк. П. Болбочана, леґендарного полководця новітнього Війська Запорізького, полк. Ів. Дубового та сотн. М. Базилевського. Панахиду відправив Високопреосвященний Владика Палладій в асисті о. Ю. Сікорського та о. Тим. Міненка, в якій взяли участь Запоріжці гетьманці, члени Организацій Визвольного Фронту та громадянство. Співав хор православної церкви під диригентурою проф. Трухлого. Після Панахиди в домівці „Запоріжців" при 9-ій вул. в Ню Йорку відбулася Трапеза, старанно приготована п-ю полк. Селенко, якою керував сотн. Содоль Зілинський, викликаючи до слова присутніх. Відкриваючи Трапезу, сотн. Зілинський попросив присутніх ставанням із місць вшанувати пам'ять гетьмана Павла, гетьманича Данила та трьох останніх, що й зроблено. Крім сотн. Зілинського, із словом виступали: сотн. Кононів: полк. Калинович, полк. Гончаренко, інж. Вовк із Франції, д-р Соколишин, сотн. Одайник й другі, які дали характеристику тих трьох героїв останніх наших визвольних змагань та згадали про гідну до наслідування працю „Запоріжців", які перевидали книгу сотн. Бориса Монкевича, „Похід Болбочана на Крим", що заслуговує на признання й стане настільною біблією для української молоді у пізнанні правди про поразку наших визвольних змагань 1918 р.

Д-р О. Соколевич.

Рачестер, Н. Й.

Успішний концерт

В дні 26-го травня Організація Державного Відродження України урядила Свято Вождів в приміщенні місцевого Американсько - Українського Клюбу. Мешканцеві далекої Канади було цікаво приглянутись праці українців в Рочестері.

Хотілось в малому маштабі побачити динаміку праці Братів з Америки.

Програма концерту вложена вміло — а виконання поодиноких точок було добре. На окреме вирізнення заслуговують український хор та симпатичний ансамбль Бандуристів.

Український Національний хор під вмілим і рішучим проводом диригента, інж. Яр. Матковського, крім американського гимну відспівав „Кривава луна" — аранж. Зенона Лиська, „Ой Морозе, Морозеньку" — муз. С. Людкевича і „Ні сліз ні ридань" — муз. Бобикевича. Хор показав силу звуку і повне зрозуміння виконуваних пісень. Сильні сопрани можуть бути прикрасою неодного хору. Поодинокі ритмічні промахи в партії тенорів можна пояснити неакустичністю залі. Святочний реферат професора В. Каліцінського — це вміла аналіза епохи Петлюри і Коновальця, доніс ідеї Вождів до слухачів. Панові Володимирові Зелезові належиться признання за гарні декорації, а пані Ярославі Стеців подяка за експресивні портрети Вождів.

Справжньою ревеляцією для місцевої громади — був виступ баритона п. Андрія Сороки з Торонта, що полонив слухачів виконанням пісень. Поважний твір композитора В. Барвінського „94 Псалом Давида" вийшов прегарно в драматичній інструментації нашого співака. В „Безмежному полі" — (муз. М. Лисенка слова І. Франка) молодий співак показав, що крім сильного голосу, може похвалитися і вмілістю фразування та прегарною дикцією. А. Сорока на Всеканадійському Музичному Фестивалі „Ківаніс" в Торонті здобув нагороду і признання. Супровід спочивав у вмілих руках його вчительки — проф. Галини Голинської, знаної з своєї невсипущої праці з молодими співаками, майбутніми артистами наших сцен.

Дві деклямації — пані Яр. Кушнір з Ютики, Н. Й., і панни Хр. Гошовської — оставили незатерте враження. Пані Кушнір — це мистець слова — її динамічна інтерпретація поеми Івана Франка — „Іван Вишенський" причинилась до успіху концерту. Панна Гошовська дає великі надії на майбутнє і Ансамбль Бандуристів ОДВУ виконав три речі: „Пішов милий лужком" (муз. В. Леонтовича, аранж. В. Божика), „Гей там у полі" (музика Весоловського, аранж. В. Божика) і „Пісню про отамана Петлюру" (аранж. В. Божика). В гарному виконанні цих пісень видно велику працю майстра хорового мистецтва пана В. Божика, який є мистецьким керівником Ансамблю. Жіноче сольо на тлі ансамблю, — це справді мистецька іновація — а коли виконавцем була не українка.

Щоб вповні розвинути крила до лету, ОДВУ в Рочестері мусить подбати про „власну хату" і тільки тоді зможе стати справжнім носієм української визвольної ідеї і полонити нашу молодь, народжену в Америці. Богдан Голинський, Б.А.

УСПІХ МОЛОДОЇ УКРАЇНКИ

Бажанням української спільноти було все мати якнайбільше людей з високою освітою. Закінчення кожного академічного року на університетах цього континенту приносить нам щораз то більше таких людей. 12 червня 1957 р. відбулося надавання дипльомів на Вейн Стейт університеті в Дітройті. Ця імпозантна церемонія була рівнож святочною хвилиною для панни Христини Годів, яка в цьому дні одержала диплом бакалавра оф сайєнс як одинока українка на хемічному факультеті згаданого університету.

Христина Годів

Непересічні здібності, пильність та повне зрозуміння значення академічної освіти причинилися до її великого успіху. Студіюючи хемію, вона у виборі своїх предметів не руководиться виключно задоволенням своїх фахових заінтересувань, але взяла і багато інших предметів і тим способом поширила своє знання. Академічна праця панни Христини Годів йде впарі з її громадською працею в Дітройті, де вона з молодечим захопленням працює в Пласті і бере активну участь в студентському житті. Її обов'язковість, серйозність і взірцева праця все були високо цінені і робили її членство і співпрацю дуже побажаними.

М.С.Ю.

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 51.

	Передплата	Пожертва	Разом
І. Яник, Шикаго	2.00	1.00	
о. М. Черніївський, Бріджпорт	4.00		
Т. Кушнір, Джерзі Сіті	3.00		
М. Головчак, Гемтремк	3.00		
Р. Романюк, Гіксвіл	3.00		
С. Качмарський, Валей Стрім	3.00		
Д. Іващук, І. Ст. Луїс	2.00		
Е. Новосад, Филаделфія	2.00		
І. Диба, Клівленд	2.00		
о. Н. Лащук, Трентон	1.00		
С. Газин, Бетлегем		4.00	
М. Новак, Фішкіл		4.00	
І. Придун, Ансонія		4.00	
Т. Губіцький, Дітройт		4.00	
О. Куляс, Клівленд		3.00	
В. Шуба, Честер		2.50	
М. Пудик, Шикаго		2.00	
С. Попадюк, Боффало		2.00	
С. Целюх, Ютика		2.00	
П. Свистун, Відд. 361		2.00	
Е. Сітницька, Ню Йорк		2.00	
І. Ощуст, Відд. 204		2.00	
О. Гац, Лос Анджелес		2.00	
Е. Зенчук, Мілвіл		2.00	
Ю. Гошулюк, Клівленд		2.00	
К. Наконечний, Данелен		2.00	
М. Скрабут, Ембридж		2.00	
Р. Ракочий, Коговс		2.00	
В. Сорочак, Теривіл		2.00	
Т. Дзера, Нюарк		2.00	
М. Свчук, Ню Йорк		2.00	
Ф. Ставарський, Филаделфія		2.00	
О. Бзовий, Бріджпорт		2.00	
М. Болоний, Бриджпорт		2.00	
М. Притула, Шикаго		2.00	
М. Ленко, Монтреал		2.00	
О. Бабяк, "		2.00	
І. Лущак, Відділ 107		2.00	
І. Матейчук, "		2.00	
В. Зойко, "		1.50	
І. Пригода, Відділ 361		1.00	
С. Гнатишин, Ню Йорк		1.00	
Т. Залеський, Торонто		1.00	
А. Ревуцький, Вудбрідж		1.00	
І. Турчин, Шикаго		1.00	
С. Поліщенко, Петерсон		1.00	
В. Іваник, Джерзі Сіті		1.00	
І. Стодольний, Відділ 341		1.00	
І. Хрін "		1.00	
А. Змага, Міннеаполіс		1.00	
Я. Янчишин, Бунвіл		1.00	
М. Дикий, Шикаго		1.00	
С. Васкуль, Дітройт		1.00	
І. Литвин, Ембридж		1.00	
Б. Рак, Лонг Айленд Сіті		1.00	
Б. Голобович, Гакетставн		1.00	
Г. Бліхарський, Відд. 432		1.00	
І. Пахолюк, Сан Франціско		1.00	
І. Лайтар, Брентфорд		1.00	
М. Бахрій, Шикаго		1.00	
Н. Сідорський, Филаделфія		1.00	
П. Лисенко, Пітсфілд		1.00	
І. Залиско, Віллімантик		1.00	
М. Білан, Кемпбел		1.00	
Г. Прунко, Ютика		1.00	
О. Смаль, Шикаго		1.00	
І. Рабкевич, Відд. 240		1.00	
Н. Демкович, Бронкс		1.00	
М. Мартиняк, Лейквуд		1.00	
о. Г. Хомицький, Скрентон		1.00	
М. Боднар, Відд. 49		1.00	
Г. Дудка, Ембридж		1.00	
Т. Хізбій, Шикаго		1.00	
С. Маковаський, Потсвіл		1.00	
С. Ленс, Геммонд		1.00	
П. Крепіч, Палмертон		1.00	
А. Тарас, Редінг		1.00	
М. Орлик, Шикаго		1.00	
Д. Римарук, Відд. 266		1.00	
П. Зимний, Ню Йорк		1.00	
Н. Наконечний, Феніксвіл		1.00	
Н. Небелюк, Монтреал		1.00	
К. Галушка, Перт Амбой		1.00	
Г. Небор, Шикаго		1.00	
І. Вішка, Йонґставн		1.00	
З. Рубчак, Ірвінґтон		1.00	
А. Шаль, Потакет		1.00	
В. Комар, Бруклин		1.00	
М. Ройко, Флашінг		1.00	
М. Ґураль, Норвіч		1.00	
К. Бабій, Потакет		1.00	
М. Пукас, Бейон		1.00	
О. Генсуровський, Міннеаполіс		1.00	
Б. Брадин, Вудсайд		1.00	
І. Вегера, Кічінер		1.00	
Н. Гац, Вілмінґтон		1.00	
А. Зварич, Питсбурґ		1.00	
В. Кулик, Міннеаполіс		1.00	
А. Фуртин, Лорейн		1.00	
Т. Тучапський, Боффало		1.00	
А. Курилц, Бруклин		1.00	
На христинах у п. С. Галібея:			
В. Левицький		1.00	
Р. Мацюк		1.00	
М. Мацюк,		1.00	
Д. Киндзерський		1.00	
М. Шанц		1.00	
С. Галібей		1.00	
М. Кихар		1.00	
І. Кривінський		1.00	
С. Шиповський		0.50	
Разом	$ 25.00	$ 139.50	$ 164.50
Раніше проголошено	$ 6,929.25	$ 6,433.29	$13,362.54
Разом все . . .	$ 6,954.25	$ 6,572.79	$13,527.04

КОМУНІКАТ ЦЕСУСУ

Центральний Союз Українського Студентства влаштовує в днях від 12 до 19 серпня ц. р. черговий 6-ий Високошкільний Літній Курс Українознавства, який відбудеться в Фальсбурзі/Страсбурґ. Загальна тема Курсу: „Змагання України за місце в европейській духовості в 19 і 20 стол." Наукове керівництво Курсу перебрав Український Вільний Університет. В програмі передбачені такі виклади:

Проф. д-р І. Мірчук: Етапи розвитку української науки за останніх сто літ.

Проф. д-р О. Кульчицький: Европейське покликання української духовости.

Проф. д-р О. Шулгин: Українська історіографія 19 і 20 стол.

Д-р Лев Білас: Вибрані питання з новітньої української історіографії.

Проф. д-р Л. Ребет: Розвій української суспільно-політичної думки до революції 1917 року.

Проф. д-р О. Юрченко: Суспільно-політична думка на Україні по революції.

Проф. П. Зайцев: Українська література від Котляревського до Тичини.

Проф. М. Орест: Українська література підсовєтського періоду.

Доц. д-р О. Горбач: Ґенеза української мови та її становище серед інших слов'янських мов.

Проф. інж. Е. Ґловінський: Українська економічна думка та розвиток економіки України.

Поза викладами відбудуться гутірки про шляхи модерного українського мистецтва. Передбачується теж зустріч із студентами чужинцями в Страсбурзі. Управа ЦЕСУС-у запрошує до участи в Курсі перед усім наше студентство, яке мало б скористати з цієї нагоди для доповнення своїх українознавчих знань. Далі запрошується всю зацікавлену молодь та студентів заочних курсів. Кошти перебування виносять 450 фр. фр. денно (мешкання і харч). Для студентів передбачується частинна або повна знижка. Старання в справі віз треба негайно починати в місцевих консулятах, покликаючись на туристичні візи студійного характеру.

Зголошення та запити приймає Управа ЦЕСУС-у, Muenchen 37, Postfach 34. та Mr. K. Mytrowytch, 20 rue E. Delacroix, St. Maurice/Seine, France. Адреса Курсу: Collège St. Antoine, Phalsbourg/Moselle, France.

УПРАВА ЦЕСУС-у

• РОЗШУКИ •

Пошукую **ПАВЛА та КАТЕРИНУ ЛИСТОПАД і ПАВЛА ЯКОВИЧА СЕМКА.** Писати:
Mrs. RUTH OFFERMANN
98 — 10th St., Passaic, N. J. USA
Закордонні газети прошу передрукувати.

Пошукую **СТАНЛЕЯ і СТЕПАНА ЯНКО** з села Петрович, Тернопіль, Галичина. Брат Михайло хоче його віднайти. Якщоб хто знав про нього, або він сам, прошу писати:
Mrs. PETER PETRESKY
North Street, Kelayres, Pa.

Пошукую рідного брата **МЕЛЬНИКА ФЕДЯ** з с. Задеревач, пов. Стрий і **ЛЕСИКА МИКОЛУ** зі с. Середне Мале, пов. Сянік. Хто знав би про них, або вони самі, прошу голоситись на адресу: **ІЛЬКО МЕЛЬНИК, 519 Grier Ave., Elizabeth, N. J.** Заграничні часописи прошу про передрук.

ПОГО ВУХА ПРАВЛЯТЬ ЙОМУ ЗА АНТЕНУ

Малий пустинний лис спить спокійно в Зоо-парку у Бронксі, Н. П. Але його чуткі вуха, неначе антенна, наставлені високо, щоб попередити звірика про можливу небезпеку.

Суд дозволив на адоптацію Гілди МекКей

Маямі, Флорида. — Суддя окружного суду Джан Пронті повідомив подружжя Мелвін Б. Еллісес, що признається їм право на адоптацію 6-річної дівчини Гілди МекКой. Еллісеси опікувалися тією дитиною від 10-го дня її народження, коли їм її передала нешлюбна мати Гілди. Пізніше Гілдина мати змінила своє рішення і домагалася, щоб її дитину виховували католицькі батьки, а не Еллісеси, які є жидівського віровизнання. В 1955 році массачусетський стейтовий найвищий суд вирішив, щоб Еллісеси віддали 4-річну тоді Гілду іншим прибраним батькам, бо закон того стейту вимагає, щоб прибрані батьки були того самого віровизнання, що й дитина. Еллісеси втекли на Флориду разом із дитиною. Флоридський губернатор відмовився видати Еллісесів стейтові Массачусетс, а тепер суд передає опіку над Гілдою подружжю Еллісесів. Та мати дитини зможе ще апелювати до Найвищого Суду ЗДА, який остаточно вирішить цю справу, яка тягнеться вже кілька років.

Совєти продукують нові велетенські пасажирські літаки

Москва. — Під час летунського показу в Москві, що відбувається цього року замість щорічного дня авіяції, Совєти показали чотири нових типи турбомоторових пасажирських літаків. В кожному з них, не зважаючи на те, що в Совєтському Союзі буцімто немає ніяких суспільних кляс і всі є рівні, є три різні кляси: перша, друга і для туристів. Між новими літаками виведено на цьому показі новий турбомоторовий пасажирський літак ТУ-104-А, що вміщає 70 пасажирів. Є це поправлений модель 50 — пасажирського літака ТУ-104, що є тепер в загальній пасажирській службі в Совєтському Союзі. Другим новим типом літака є чотиритурбомоторовий пасажирський літак ТУ-110 з місцями для 95 пасажирів. Третій тип — це реклямований уже у совєтській закордонній пресі турбомоторовий літак „Україна" з місцями для 84 пасажирів. Четвертий тип — це „Москва" для 75 пасажирів. Представник совєтського міністерства совєтської летунської індустрії сповістив, що вищезгаданий турбомоторовий літак ТУ-104-А могтиме розвивати скорість 600 миль на годину і могтиме відбувати подорож без приземлювання на відстані 2000 миль.

Гомфрі погоджується, що високі відсотки деколи є шкідливі

Вашингтон. — Секретар скарбу Джордж М. Гомфрі під час зізнань в Сенатській Фінансовій Комісії заявив, що він погоджується в тому, що утруднення кредиту при допомозі збільшення відсотків деколи не є вигідне для промислу і шкодить в першу чергу дрібним підприємцям, будівельному промислові та стейтовим і місцевим самоуправам, які не можуть фінансувати свої підприємства. Гомфрі признав також, що високі відсотки спричиняють і те, що є більші прибутки великими підприємцями. Але ликих фірм в порівнянні з Гомфрі підкреслив і ту обставину, що і департамент скарбу, позичаючи на біжучі видатки гроші, мусить платити більші відсотки. Демократичний сенатор Клінтон П. Андерсон вказував на те, що після років із високими відсотками (1873, 1893, 1907, 1921 і 1929) завжди наставала економічна знижка. Гомфрі не міг заперечити того ствердження сенатора Андерсона і не міг подати прикладу на протилежні явища.

З НОВИХ ЖУРНАЛІВ

• *Kultura.* Szkice, opowiadania, sprawozdania. Paryz, Nr. 5 (115), 1957, str. 194.

• **Український Місіонар у Бразилії.** Рік 23, ч. 4, Квітень 1957. Прудентопіль, 1957, ст. 16.

• **Православний Українець.** Ч. 51-52, Березень-квітень 1957. Шикаґо, 1957, ст. 16.

• **Місіонар.** Урядовий орган Апостольства Молитви і Братства Найсвятіших Тайн. Рік 41, ч. 5. Филаделфія, 1957, ст. 129-160.

• **Світло.** Католицький журнал для українського народу. Рік 20, ч. 5 (413), Травень, 1957. Торонто, 1957, ст. 48.

• **Наше Життя.** Рік 14, ч. 5. Травень 1957. Филаделфія, 1957. Ст. 32.

• **Українське Православне Слово.** Рік 8, ч. 5. Травень 1957. Савт Бавнд Брук, 1957, ст. 24.

• **Вісник.** Суспільно-політичний місячник. Рік XI, ч. 5 (103), травень 1957. Ню Йорк, 1957, ст. 32.

• **Жіночий Світ.** Рік 8, ч. 5 (89), травень 1957. Вінніпеґ, 1957, ст. 24.

• **Українське Православне Слово.** Рік 8, ч. 6. Червень, 1957. Савт Бавнд Брук, Н. Дж., 1957, ст. 24.

• **Смолоскип.** Рік 8, ч. 1-3 (71-73). Січень-лютий-березень, 1957. Балтимор, Торонто, Париж. Торонто, 1957, ст. 16.

• **Овид.** Місячник. Рік VIII, ч. 5 (82). Травень, 1957, Торонто, 1957, ст. 32.

• **Світло,** католицький журнал для українського народу. Рік 20, ч.6 (414), червень 1957, Торонто, 1957, ст. 48.

• **Місіонар.** Рік 41, ч. 6, червень 1957, Филаделфія, 1957, ст. 161-192.

• **Біблос.** Журнал бібліографії, критики і рецензій. Рік 3, ч. 6 (26), червень, 1957. Ню Йорк, 1957, ст. 16, (Циклостиль).

• **Листи до Приятелів.** Рік 5, ч. 6 (52), червень, 1957, Ню Йорк, 1957, ст. 16.

• **Лікарський Вісник.** Рік IV, ч. 1(17), травень 1957. Ню Йорк, 1957, ст. 64.

• **Самостійна Україна.** Рік X, ч. 5 (101), травень, 1957. Ню Йорк, 1957, ст. 24.

• **Мета.** Орган української національної думки. Ч. 2 (18), квітень 1957. Мюнхен, 1957, ст. 24.

• **Інформаційний Листок.** Об'єднання Вмерикансько-Українських Ветеринарних Лікарів. Рік 8, ч. 1 (28), Шикаґо, 1957, ст. 24.

• **Свобода.** Орган Центрального Объединения Политических Емигрантов из СССР. Рік VI, ч. 5 (59), Мюнхен, 1957, ст. 32.

• *Bulletin.* Vol. IV, April 1957, №4 Institute for the Studing of the USSR. Мюнхен, 1957, ст. 64.

• **Мати католицької дівчини Гілди МекКой,** яку адоптувало подружжя жидівського віровизнання Мелвін Б. Елліс згідно з рішенням суду в Маямі на Флориді, повідомила через своїх адвокатів в Бостоні, що вона вносить апеляцію до Найвищого Суду. Суд в Бостоні не дав дозволу на адоптацію Гілди жидівському подружжю, і воно разом з дівчиною виїхало на Флориду.

• **Президент Айзенгавер** має нову пранебогу, бо жінка його небожа (син його померлого брата Роя Айзенгавера) народила в Сан Франсіско дівчину, яку названо Лін Алісон.

ЗМІНА АДРЕСИ!
Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10¢ за виготовлення нової адресової клішки, а члени УНСоюзу ще й число свого Відділу.
Адміністрація „Свободи"

АБСОЛЬВЕНТИ та КОЛЕГИ СТУДЕНТИ УГА та УТГІ висловлюють свій глибокий жаль з приводу смерти

бл. п. інж. Никити Гнатченка

яка наступила 9. липня 1957 в Брукліні, Н. П.
Родині Покійного висловлюємо наше щиросердечне співчуття.
В. П. П. КОНТАКТНИЙ КОМІТЕТ інженерів-абсольвентів УГА та УТГІ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Т-во Укр. Січ, Відд. 170, повідомляє, що збори відбудуться 19-го липня ввеч. у приміщенні У. Н. Дому, 433 Hoboken Ave. Обов'язком кожного члена прийти на збори і вирівняти залеглі вкладки, головно річні і піврічні вкладки. Відділ тих вкладок не буде покривати. — П. Мелень, пр.; В. Плечань, кас.; І. Грабар, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Б-ва св. о. Николая, Відд. 5, відбудуться в суботу, 20. липня, в год. 7-ій веч., в гали укр. катол. церкви Чесного Хреста, 37-09 31 Еве. Просимо членів і члениць прибути на збори, бо є важні справи до рішення. Просимо довгуючих членів вирівняти залеглі вкладки. — І. Сидор, предс.; А. Климишин, кас.; П. Барнич, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 342, відбудуться в церковній залі, 643-645 Рузвелт Еве., в неділю, 21-го липня, починаючи з 1-ої год. по полудні. Впродовж літніх місяців вкладки треба складати між год. 1-ою і 3-ою. — Ірина Гундяк, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Т-ва Запорозька Січ, Відділ 347, відбудуться в неділю, 21 липня о год. 2-ій по пол., в залі де звичайно. Проситься всіх членів прийти на ті збори. Контр Ком. здасть звіт за 6 місяців діяльносте. — С. Патен, предс.; С. Чопик, касир; Г. Тимчій, секр.

ЙОН СТАВН, О. — Управа 140 Відд. повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 21. липня в церковній галі по співаній Сл. Божій год. 11:30. Хворого секретаря заступає п. Іван Горак, 170 N. Brockway St. Тел. SW 2-2117. — С. Яворський, предс.; І. Кравець, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Управа Т-ва ім. І. Франка, Відд. 83, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в суботу 20 липня о годині 6-ій веч. під ч. 847 Н. Френклин. Довгуючих членів проситься вирівняти свої вкладки. — С. Чорномаз, секр.

ВЕСТБУРИ, Л. АЙ. — Піврічні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 267, відбудуться 20-го липня о год. 7:30 веч. в домі фін. секр. при 218 Swalm St. (New Castle). Просимо всіх членів явитися на збори. — Д. Кішанюк, предс.

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

Посмертні Згадки

ВОЛОДИМИР БАКОВСЬКИЙ, член Відділу 393 У. Н. Союзу в Ню Йорку, помер 21. червня 1957, по довгій і тяжкій недузі. Залишив у смутку дружину, дві замужні доньки, двох зятів і троє внуків. Належав до У.Н.Союзу від 1933. Прожив 73 роки. Родився в Добрівлянах, пов. Бібрка, Зах. Україна. Похорон відбувся 25 червня з укр. гр.-катол. церкви в Бронкс, Н. Й. —В. Й. П.!
М. Литвин, секр.

ІВАН ДОРОФЕЙ, довголітній член Б-ва св. Йосафата, Відд. 217 У. Н. Союзу в Рачестер, Н. Й., упокоївся 3-го червня 1957 р. в 65 році життя. Покійний родився 1891 р. в селі Покитинці, пов. Рогатин, Зах. Україна. До Союзу вступив 1924 року. Полишив у смутку дружину Анну, дві дочки Марію і Катерину та 4 внуків. Похорон відбувся 7. червня з похор. заведення до укр. гр.-катол. церкви св. Йосафата, а відтак на кладовище Holy Sepulchry Cemetery. — В. Й. П.!

ТАРЗАН, ч. 3897. Жива мета.

Принаглювані Туром вабулійські вправні стрільці вистрелили на Тарзана . . .

який біг зигзагом, уникаючи стріл, що свистали довкола нього . . .

Крім одної!